

İSMAİL AĞA'NIN KÖYÜ

Düzce'nin oralarda bir köy! İsmail Ağa'nın Köyü'ne, kimileri, İbrahim Ağa'nın Köyü derler. Ne derlerse desinler. İster İsmail Ağa'nın Köyü olsun, ister İbrahim Ağa'nın Köyü! Köylerden bir köy, Düzce'nin oralarda! Düzce'yi bilmeyen var mı? Sakarya'dan ayrılarak, il olan Düzce vilayet merkezidir! Bolu'dan İstanbul yönüne giderken Kaynaşlı'dan itibaren alçalan vadinin ilk büyükçe şehridir Düzce! Münbit arazisi, zengin köyleri bulunmaktadır! O zengin köylerden birisinin adı: İsmail Ağa'nın Köyü olarak bilinir! Bazıları İbrahim Ağa'nın köyü derler! Ama aslında bu köy Taşlıklılının köyüdür! Çünkü bu köy, kısmetini taşları kırarak, tarlacıklar (tarla diyemem!) yapan, sonra da buralara arpa, buğday, çavdar, mısır, fasulya, kabak ekip biçen; dağlardaki ağaçları kesip yontan; ev yurt yapan; koyun, keçi, inek, öküz besleyip büyüten ve Allah'ın bereketiyle birikimlerini bir düzenbazın insafına kaptıran insanların gözyaşıyla kurulmuştur! Taşlık'a, Taş Arası'nı, Sâlihler ile Rupça'yı biraz da Malanıç'ı katalım!

Saydığım bu beş köy, Koca Balkan'ın Çalı Kavak (Doğuda), Hızır (Kıdır) Fakılı (Batıda), Deli Kamçı (Güneyde) arası güney ma'razında bulunurlar. Karnabat ovasına uzaktan bakarlar! Biz buralara Öte Yüz deriz! Çünkü Akdere'ye göre, buralara Koca Balkan'ın güneyinde ve bize göre, öte yüzündedirler! Biz onlara, onlar bize öte yüz derler! Geriş Dağı, Basan geçidini vermese, Öte Yüz'le Gelve (Geray Ovası) birbirini göremezler! Yine de Koca Balkan'ın öteyüzlerinde oturanlar birbirlerine gidip gelirler! Alıp verirler kızlarını! Benim anneannem Taşlık'tan Akdere'ye gelin gelmiş!

Ben diyeyim İsmail Ağa, siz deyin İbrahim Ağa, Taşlık köyünün ağası! Balkan Savaşı yıllarında: "Burada artık durulmaz! Bulgarlar bize rahat vermezler! Osmanlı'nın çekildiği yere gitmeli!" gibi benzer sözlerle diğer köylerdeki ahbablarına gidip gelmeye başlamış!..

İsmail Ağa (siz deyin İbrahim Ağa), projesini de anlatmış! "Gidip bir çiftlik alacağım! Ev yurt yapacağım, köy kuracağım..." dermiş! Çiftlikten pay almak isteyenler, birikimlerini Ağa'nın eline vermişler. Anneannemin babası da birikimi olan yüz Reşat altınını verirken: "Çiftliğin bir köşesinde benim payımı da ayır!" demiş! Bu şekilde Ağa, oldukça para toplamış! Bir gece çoluğunu çocuğunu at arabalarına bindirmiş, kendisi de kır atına!

Balkan Savaşlarında hudutlar ona göre! Ağa bir ara Kırklareli'nde görünmüş! Vize'de eğlenmeyip Saray'a geçmiş! İstanbul'da da durmamış. "Adapazarı'na gideyim," demiş! Cepleri para dolu! Gölgeleklilikte arabalarda torbalar boş değil!

Savaş yıllarında, tarlanın, tapanın lafı mı olur! Çiftlik sahipleri can pazarında! Ucuz pahalı arazilerini satıp, kendilerince emin buldukları bölgelere kaçıyor! Ermeniler azmış! Beş kuruş için adamın derisini yüzüyor! Eşkiya her tarafta kol geziyor! Yunan soytarıları Bursa'yı alıp yakmış! Sakarya savaşı yakın! İşte bu hengâmede İsmail Ağa (Siz deyin İbrahim Ağa), içinde evler, ahırlar, mercekler bulunan (bazılarına göre on bin, bazılarına göre beş bin dönümlük) bir çiftliğin parasını sayıp tapusunu almış! Tapunun sahibi hanesine kendi adını yazdırmış! Çiftliğe yerleşmiş! Bu durum, Öte Yüz'de duyulunca, Ağa'ya para verenler; "Eh, Adapazarı'nda çiftliğimiz var! Bir gün gidersek, oturacak evimizi yapar, tarlamızı ekip biçeriz!" diye çok sevinmişler! Hayaller kurmuşlar! Ağa'nın aklına, ferasetine herkes hayran olmuş! Fakat Ağa'dan hâlâ bir haber yok! "Gelin, çiftlikten payınızı alın!" yollu mektubu bekleye durmuşlar!

Öte Yüz'den (Beş köyden), bazı aileler, büyük hayallerle çiftliklerine (köylerine) gitmişler! Ağa, mırın kırın ediyor, onları "Sen ne kadar vermiştin? Deftere bir bakayım, olur inşallah, bir şeyler yaparız!" gibi laflar edip oyalıyor! Bir ev yapacak yer gösteremiyor! Halbuki, çiftlikte traktörler sürüyor, mibzerler ekiliyor, biçerdöverler biçiyor, kamyonlar mahsulü taşıyor... O, bakımsızlıktan pırnallık olan çiftlikten, Ağa'nın çocuklarından, gelinlerden, damatlarından, torunlarından oluşan 15-20 hanelik bir köy! Çiftliğin adı unutulmuş! İsmail (Siz deyin İbrahim Ağa) Ağa'nın Köyü olmuş!

Annemin dedesi merhum! Babası Kınalı İsmail merhum! Anneannemiz, oğullarından İsmail dayımla Kadırlı'ye biz Ceyhan'a iskân olunduk! Anneannemin ilk aklına gelen şey, Babasının ağaya verdiği altınlar. Ama arada ne senet var ne sepet! "İtimad" ile yapılan bir sözleşme! Yazıya dökülmemiş! Ağa'nın yanına bile yaklaşmamış, dayım merhum! Annem merhume ile bir soruşturduk sağlığında! Çocuklarımla bir gün tatile (İstanbul'a) giderken, Pamukova'dan benzin almak ve çay içip dinlenmek üzere bir kahvehanede durduk! Çay içip bir şeyler atıştırırken, kahveciye: "Buralarda bizim Ağa'nın köyü olacak, orada yüz Reşat altınlık payımız var," dedim. Ben, biraz yârenlik ederiz, düşüncesinde iken, kahveci: "Çayınızı, kahvenizi için, buralarda fazla eğlenmeyin!" demez mi?

Kahvecinin kim olduğunu sormadık, soramadık! Düzce ile Adapazarı arasında her gün bir hendekte, kimin vurduğu bilinmeyen cesetler bulunuyor, haberlerini okuyor, resimlerini görüyoruz! Bu tehditten korkmadım, diyemem!

Yıllar sonra, oralarda bir kasabanın belediye başkanlığına aday olan öğrencimize, bu hikâyeyi anlatarak, ilgilenmesini söylemekten başka yapacağımız bir şey yoktu! Dedemizi rahmetle anarken, İsmail Ağa (Siz İbrahim Ağa deyin!)'nın insanlığa yakışmayan bu davranışını, ibret olsun diye anlatıyoruz!

Sakin, yüz Reşat altınını küçümseyip, "Bir şey değilmiş!" demeyin! Zira o yıllarda tarlanın dönümü yirmi beş kuruş bile değilmiş! Düzce-Adapazarı hattında 10.000 dönümlük çiftliğin yani İsmail Ağa (Siz İbrahim Ağa deyin!)'nın köyünün bugünkü değerini bir düşünün!

Ağa'nın Köyü'nde ailesinden kaç kişi kaldığını bilemem! Yalnız biz dedemizin üçüncü ve dördüncü kuşağından en az yüz kişiyiz! Ağa'nın beş köyden topladığı altınların üzerinde oturan bu kişilerin her kuruşunda, yuttukları her yudumda ve içtikleri her damla suda hakkımız vardır!

Ağa'nın Köyündeki Pay Sahiplerinden:

Prof. Dr. Hüseyin AYAN

Konya/15.12.2015

littera turca
Journal of Turkish Language and Literature

Cilt/Volume: 7
Sayı/Issue: 4
Sonbahar/Autumn 2021